

Sygn. akt V U 910/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2023 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Ewa Nowakowska

Protokolant: st.sekr.sądowy Alina Kędzia

po rozpoznaniu w dniu 1 lutego 2023 r. w Kaliszu

odwołania H. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. (1)

z dnia 27 września 2022 r. Nr (...)

w sprawie H. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. (1)

o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Oddala odwołanie

Sędzia Ewa Nowakowska

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27.09.2022 r. Likwidator Funduszu Alimentacyjnego – Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmówił H. G. umorzenia płatności należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem funduszu w łącznej kwocie 12 556,68 zł, uznając, iż nie zachodzą warunki do umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego i umorzył postępowanie wszczęte na podstawie jego wniosku z dnia 15.05.2020 r. co do kwoty 589,10 zł.

Od powyższej decyzji odwołanie do Sądu wniósł H. G. domagając się jej zmiany i umorzenia ze względu na bardzo ciężką sytuację materialną, a przede wszystkim zdrowotną.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił co następuje:

W niniejszej sprawie poza sporem jest, że H. G. urodził się w dniu (...) r. Z zawodu jest technologiem przetwórstwa mięsnego.

Bezsporne jest też, że posiada zaległości w kwocie określonej w zaskarżonej decyzji wobec funduszu alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłacanych przez ZUS z tego funduszu, w jego zastępstwie na rzecz M. K.. Odwołujący się posiada status emeryta. Odwołujący się osiąga stały dochód z tytułu emerytury w kwocie 1 217,98 zł netto miesięcznie.

Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie dokonuje z emerytury potrąceń w wysokości 623,93 zł miesięcznie.

Odwołujący się jest osobą samotną. Mieszka w domu syna, który przekazał mu ojciec odwołującego się. H. G. zajmuje dwa pomieszczenia, za które nie uiszcza synowi żadnych opłat. Ponosi natomiast koszt energii elektrycznej (w wysokości ok. 180 zł na dwa miesiące), zakupu butli z gazem (za ok. 85 zł) oraz ogrzewa jedno z zajmowanych pomieszczeń, przy czym ostatnio w drewno zaopatrzył go syn. Odwołujący musi zapewnić sobie żywność, ale nie jest w stanie określić wysokości środków na zakup jedzenia. H. G. choruje od lat na reumatoidalne zapalenie stawów. Koszty leczenia określił na około 200 zł. Odwołujący się hospitalizowany był w dniu 24.11.2022r. w (...) we W. (2) z związku z rozpoznaniem rakiem ucha zewnętrznego lewego i pobraniem materiału do badań histopatologicznych. W związku z leczeniem onkologicznym ponosi koszt dojazdu na wizyty do W. (2) raz w miesiącu, który określił na ok 120zł.

Nie korzysta z pomocy MOPS, poza jednym przypadkiem gdy otrzymał jednorazowe świadczenie w wysokości około 300 zł. Nie występuje o kolejną pomoc, gdyż jak podał nie leży w jego naturze prosić o pomoc. Z tego samego powodu nie zwraca się o pomoc do dzieci, nie otrzymuje więc żadnych środków na utrzymanie od syna i córki. Zaciąga prywatne pożyczki na pokrycie kosztów utrzymania, w związku z czym posiada zadłużenie w kwocie 1 800 zł, które zamierza uregulować po otrzymaniu trzynastej emerytury. Jak wyjaśnił na rozprawie z uwagi na wiek i stan zdrowia obecnie nie podejmuje żadnej pracy, jeszcze trzy lata temu uzyskiwał dochód z pracy kierowcy, którą wykonywał bez umowy.

(dowód – zeznania odwołującego się z rozprawy 01.02.2023r. k 40, kserokopie dokumentacji medycznej k. 28 – 31, kserokopia recepty k. 32, kserokopia paragonu k. 33)

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr. 228, poz. 2255 ze zm.) ulgi w spłacie zadłużenia udzielić można osobie, zobowiązanej w uzasadnionym przypadku, związanym z sytuacją rodzinną lub zdrowotną tejże osoby.

H. G. jest bez wątpienia w trudnej sytuacji finansowej, ale nie ma nikogo na utrzymaniu. Nie wystąpiła żadna sytuacja szczególnie wskazująca na to, że nie jest w stanie regulować zaległości alimentacyjnych bez uszczerbku dla zdrowia czy na pozbawienie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych.

Istnienie zobowiązania wobec zlikwidowanego Funduszy Alimentacyjnego nie wpływa na pogorszenie jego sytuacji. Jego zaległości wobec funduszu alimentacyjnego istnieją od wielu lat i odwołujący nie dokonywał nigdy dobrowolnych wpłat na konto funduszu alimentacyjnego. Powstałe po stronie odwołującego się zadłużenie nie powstało nagle, ale wynika z wieloletniego nieregulowania należności wynikających z obowiązku alimentacyjnego wobec swojego dziecka. Ponadto, mimo trudnej sytuacji zdrowotnej i finansowej odwołujący nie próbował wykorzystać ulgi w spłacie należności w formie układu ratalnego.

Fundusz alimentacyjny powstał w celu zapewnienia środków utrzymania osobom uprawnionym do alimentów, które nie mogły wyegzekwować tych świadczeń od osoby zobowiązanej dołożenia na ich utrzymanie. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (jednolity tekst: Dz.U. z 1991 r. Nr 45, poz. 200 ze zm.), świadczenia z funduszu przysługiwały tylko tym osobom, na rzecz których alimenty zostały ustalone orzeczeniem sądu, a egzekucja tych alimentów okazała się bezskuteczna całkowicie lub częściowo. Fundusz alimentacyjny uruchamiany był wówczas, gdy dłużnik alimentacyjny nie osiągał dochodów ani nie posiadał majątku, z którego mogłaby być prowadzona egzekucja alimentów.

Przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie zwalniało dłużnika z jego zobowiązań. Zgodnie z art. 13 i 14 ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadził egzekucję przeciwko dłużnikowi aż do pełnego pokrycia należności tego funduszu.

Z dniem 1 maja 2004 r. - po wejściu w życie ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.), straciła moc ustawa z 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym oraz zlikwidowany został fundusz alimentacyjny, a świadczenia z tego funduszu zostały zastąpione innego rodzaju świadczeniami. Likwidatorowi funduszu przypadło egzekwowanie zaległych należności, przy czym art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych stanowi, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której prowadzona jest egzekucja alimentów, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności z tytułu wypłaconych świadczeń. Zatem tylko szczególnie uzasadnione sytuacje pozwalają na zastosowanie ulgi w spłacie należności, przy czym poza umorzeniem należności możliwe jest także rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności.

Za „szczególnie uzasadnione” należy przyjmować tylko sytuacje wyjątkowe, losowe, które ze względów zdrowotnych lub rodzinnych tak obciążają budżet zobowiązanego, że nie pozwalają na uregulowanie należności. Jak utrwalone jest w orzecznictwie sądów przesłanki do umorzenia należności na rzecz funduszu nie wyczerpuje fakt, że zadłużenie jest większe niż możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego do alimentacji. Nawet brak stałych dochodów i związana z tym trudna sytuacja materialna nie jest jeszcze okolicznością kwalifikującą do umorzenia, gdyż uruchomienie wypłat z funduszu następowało właśnie gdy dłużnik nie posiadał majątku ani dochodów podlegających egzekucji (patrz m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 18.01.2013r. III AUa 1201/12 czy Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25.06.2015r. III Ua 1353/14.

Decyzja o umorzeniu zaległości może działać zachęcająco w stosunku do osób zobowiązanych do alimentacji do korzystania z instytucji umorzenia w miejsce osobistych starań o zaspokojenie obowiązków alimentacyjnych przez wiele lat. Odwołujący się nie alimentował córki mimo ustawowego obowiązku, ani nie starał się o zmniejszenie zadłużenia podejmując jakąś pracę w czasie, gdy jeszcze pozwalałby jego stan zdrowia.

Zgodnie z treścią wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 19 lutego 2021 r. III AUa 37/21 (LEX nr 3167740) dla uznania, że w sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek kluczowa jest okoliczność, że skarżący posiada środki pozwalające na stopniową spłatę zadłużenia, gdyż pobiera emeryturę. Sama trudna sytuacja zdrowotna odwołującego się, przy posiadaniu możliwości spłaty zadłużenia, nie jest wystarczającą przesłanką uzasadniającą umorzenie należności funduszu alimentacyjnego, na podstawie art. 68 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wobec powyższego uznać należało, iż nie zachodzą warunki, aby umorzyć odwołującemu się należności, stąd odwołanie jako bezzasadne podlegało oddaleniu i w myśl art. 477¹⁴ § 1 kpc orzeczono jak w wyroku.

Sędzia Ewa Nowakowska